

Драге дружице,

Трахово, 18-III-72

Све

Ево већ прошло ⁵⁷⁹ 10 дана од немске
епославе, па тек сад смо се швањили.

Припрему за епославу почели смо
одмах по нашем повраћку у Пешкент,
тј. припремали смо неке говоре на
сваком саставку о женском делу и борби
за равноправност и интересе социјалне
допоске, па и оних најудаљенијих, а живимо
у Трахово.

Тројори смо саставили заједно са
нашим културним трах. одбором и
у велику осмислили да сироме забавом
део као и декорацију сале.

Епослава је почела у 11 сати у
трах. културном дому који је био деко-
рисан сликама и шаропама приређеним
сценаријом за 8 марта. Присутност је

било много, учешће лошег времена и велике удаљености. Приликом је велики број старијих жена које су биле постоје много бродомаје од младих, јер отлађивање долазе на све прославе, па су за неких дан измијенила код куће старије жене.

Света је било присутних око 5-6 стотина од постоја / женских. око 400 стотина

Ред је био савршен. Гостивале су 7-8 женских редова који су поштовали.

Гостивале:

- 1) Хор Пјева интернационалу
- 2) Рекреатив о 8 марту
- 3) - " - о совјетској жени
- 4) - " - хиландски
- 5) Тјесна друштва-серачке који је сејевала за 8 марта
- 6) Коздрав команданта бали.
- 7) - " - претседавника ком. партије
- 8) - " - " - отлађиве пауза

забавни див:

- 1) Тјесна рагу - Пјева хор
- 2) Серачка - рецитација 579
- 3) Ми знамо судбу - хорска рецит.
- 4) "Ми не имам друштва зрака" - Пјева хор
- 5) "У лобњу бошњачка" - Пјевају серачке
- 6) Партизанка - Пјева хор
- 7) "Умету двај батере" - рецитација
- 8) Самоуради - хорска рецит.
- 9) Вавља - Пјева хор
- 10) Казарна - козака истра (у дубој)
- 11) "Жена" - збоје сцене во срској животи

Прослава је завршена око 3 сата.

У 8 сати увере истог дана интернационал се забавља овим прославама. Присутних је било око 1000 људи око 1000.

- 1) Друштва - серачка пети свј
- рекреатив за 8 марту
- 2) Исто друштва - серачка пети свј овој рекреатив о 8 марту
- 3) "Мати" (3 сцене драматизоване)
- 4) Шпранка до 3 сати послије пошти.

Што то би вам било каки истрограм.
Ми снайграмо, а и дружави шито, да је
ирослава друштво узидељо. Расположење
је било врло добро, а шарошито које ма
који ирвени иуји бледају шито смрво.

Ипак и поред свега било је шовјесних
редосицаца: једна ируја дјевојака
са села врло је лоше ијевала, мако су
ишаре одличне ијевалице, а и ишробале
су заједнички неколико иуја и друштва
ишаре слабо су шито своји дјевојаци
ош затио шито шито да ишитој
ишаре ишито.

Иваком ишитој калосо забавној
ишито ~~ишито~~ захваљујући кули.
ишито а највише ишито ~~ишито~~
који је ишито радно, шито ишито
мало лак ишито, кад се ишито у ишито
да ишито осталих ишито ишито
су и ишито ишито

Драге другарице, сад ~~поштом~~ за вас
 кажем и о вашем магду на тврду.
 Чим смо се враћили српске невоље
 које. после смо рад урада неким
дружакма.

Саставиоак актима који садржавају
дружарица имамо сваки 10 дама,
 на којима поносимо објештају и
одредујемо даме задаћке, увек имамо
распоредивши преко ваше реци
 свакој и заказујемо видети саставак
 до кога треба да буде уно преко
преко. Договорило се уједном шта
 та се ва тежким саст. најам и а гаш
 та се говори, како ћемо задаћке терм
поштом липо.

Неке нам се добро одржавају саставак
 али су на вима доси. недоследно
 и после се тако а најам да неки

преко нас добру. Но им подијалимо во
главе и улегујемо их на меду са
помајале преко С.Н.О.О. и навикавамо их
училима на ред и сирџивеле на самот се

Замислимо да се све више одговарају самот,
мако наплаћавало да им вијесмо таугар
и да селом тиком постамо довести.

Завели смо по селом једну врло добру
и корисну сивар: мешку хми. ком. коју свако
сасијатко понов бирају меке и дају им у
дугоности да обити све куће у селу и приреду
с тим да погледу избјегну на н. саси.
појединарно с свим кућима. Високо је дуго
да свесирају приредују све: жезл, кривило,
око куће, милачу, да види јерим нешто
дуго таје се врелим кућа, је им кућа обича
(све се куће марају објекти) итд. Све ком.
одиме у лет по 2 итд. скоро сва сала.
Веома је показало одржане улејеле на хми
попу. Имала бих још много писати, али
сам још главно дојетила. Луи. НТД. Дарко
Служба - Служба - Служба

VIII-2 (42)

579

Grahovo, 18. III. 1942 god.

Drage drugarice,

Evo već prošlo 10 dana od ženske proslave, pa tek sada šaljem izvještaj.

Pripremu za proslavu počele smo odmah po našem povratku iz Nikšića, tj. pripremale smo, žene govoreći na svakom sastanku o ženskom danu i borbi njenoj za ravnopravnost i potrebi njihovog dolaska, pa i onih najudaljenih, 8 marta u Grahovu.

Program smo sastavile zajedno sa kulturnim grah. odborom i njemu ostavili da sprema zabavni dio kao i dekoraciju sela.

Proslava je počela u 11 sati u grah. kulturnom domu koji je bio dekorisan slikama i parolama spremljenim specijalno za 8 mart. Prisutnih je bilo mnogo, uprkos lošeg vremena i velike udaljenosti. Primijećen je veliki broj starijih žena koje su bile gotovo mnogobrojnije od mlađih, jer omladinke dolaze na sve proslave, pa su za ženski dan izmijenile kod kuće starije žene. Svega je bilo prisutno oko 5-6 stotina od toga ženskih oko 400 stotine.

Red je bio savršen. Postavile smo 7-8 ženskih redara koje su razvodile.

Program:

1. Hor pjeva internacionalu,
2. Referat o 8 martu
3. " o Sovjetskoj ženi
4. " higijenski
5. Pjesma drugarice - seljanke koju je spjevala za 8 mart,
6. Pozdrav komandanta bat.
7. Pozdrav pretstavnik Kom. partije
8. " " omladine

pauza

Zabavni dio:

1. Pjesma radu- pjeva hor
2. Seljanka recitacija
3. Mi znamo sudbu-horska recit.
4. Ti ne plači drugarice draga-pjeva hor
5. "U logoru boljševika" pjevaju seljanke

- 6. Partizanka pjeva hor
- 7. "Između dvije vatre -recitacija
- 8. "Samohrani"- horska recitac.
- 9. Vanjka pjeva hor
- 10. Kozačok-kozačka igra u dvoje
- 11. "Žena"- dvije scene iz seoskog života.

Proslava je završena oko 3 sata.

U 8 sati uveče istoga dana pripremali smo zabavu sa ovim programom prisutnih je bilo oko 400.

- 1. Drugarica -seljanka čita svoj referat za 8 mart
- 2. Isto drugarica- seljanka čita svoj referat o 8 martu
- 3. "Mati" (3 scene dramatizovane)
- 4. Igranka do 3 sata poslije ponoći

Eto to bi vam bio naš program, Mi smatramo, a i drugovi isto, da je proslava odlično uspjela. Raspoloženje je bilo vrlo dobro a naročito kod žena koji prvi put gledaju nešto slično

Ipak je pored svega bilo je izvjesnih nedostataka; jedna grupa djevojaka sa sela vrlo je loše pjevala, iako su inače odlučne pjevačice, a i isprobale su zajednički nekoliko puta i drugarice uveče slabo su čitale svoje referate sve zato što nijesu navikle da istupaju pred publikom.

Ovakvom uspjehu samoga zabavnog dijela imamo zahvalit kult. odboru, a najviše drugu Boru Šiljku koji je neumorno radio, što nije nimalo lak posao, kada se uzme u obzir to da pored ostalih tačkaka programa bile su i horske recitacije i pjesme što nikad prije u Grahovu nije radjeno.

Drage drugarice, sada nešto da vam kažem i o našem radu na terenu. Čim smo se vratili sa sreske ženske konferencije počele smo rad prema njenim odlukama.

Sastanak aktiva kojega sačinjavaju 5 drugarica imamo svakih 10 dana, na kojima podnosimo izvještaje i određujemo dalje zadatke, uvijek tačno raspodijelivši teren naše opštine svakoj i zakazujemo sledeći sastanak do koga treba da bude cio teren predjen. Dogovorimo se uglavnom šta će se na ženskom sastanku čitati, i o čemu će se govoriti, kakve ćemo zadatke ženama postaviti itd.

Žene nam se dobro odazivaju sastancima ali su na njima dosta nedisciplinovane i često se žale s namjerom da nešto preko nas dobiju. To im izbijamo iz glave i upućujemo ih na međusobno pomaganje preko SNOO i navikavamo ih i učimo na red i strpljenje na samom sastanku.

Zapažamo da se sve više odazivaju sastancima iako naglašavamo da mi nijesmo žandarmi i da silom nećemo silom nikog dovesti.

Zaveli smo po selima jednu dobru i korisnu stvar: Žensku hig.kom.koju svakoga sastanka biraju žene i daju im u dužnost da obiđu sve kuće u selu i pregledaju s tim da podnesu izvještaj na žen. sastanku pojedinačno u svim kućama. Njihova je dužnost da svestrano pregledaju sve: djecu, krevete, oko kuće, štalu, da vide je li iskopana rupa gdje se vrši nužda, je li kuća obijeljena (ove se kuće moraju obijeljiti) itd. Ove kom. obišle su već po dva puta skoro sva sela. Ovo je pokazalo ogromne uspjehe na higijenskom polju. Imala bi još mnogo pisati, ali sam vam glavno izložila.

Smrt fašizmu-Sloboda narodu!

Drug.pozdrav

Banka s.r.